

واحد یادگیری ۱

عکاسی خبری

نمونه جدول بودجه‌بندی: عکاسی خبری

زمان		رئوس محتوا	فصل	واحد یادگیری	جلسه
عملی	نظری				
۴	۴	توضیح و بررسی عکاسی خبری و انواع آن، نمایش عکس‌های خبری و تفاوت آن با سایر گونه‌ها و زمینه‌های عکاسی و به مشارکت گرفتن هنرجویان با پرسش و پاسخ و گفت‌وگو برای تعریف بهتر این ژانر از عکاسی	۳	عکاسی خبری	جلسه ۱
۴	۴	ویژگی حرفه‌ای عکاسان خبری و تجهیزات ضروری برای تهیه عکس خبری، تعریف انواع خبر و تأثیر آن در عکاسی خبری (نمایش عکس‌ها در کارگاه و گفت‌وگو)، کاربرد عناصر و کیفیات بصری در تهیه عکس خبری و...	۳	عکاسی خبری	جلسه ۲
۸	-	تمرین عکاسی خبری با موضوعات خبری در هنرستان و ادارات آموزش و پرورش منطقه و...	۳	عکاسی خبری	جلسه ۳
۸	-	تمرین عکاسی خبری با موضوعات خبری در هنرستان و ادارات آموزش و پرورش و...	۳	عکاسی خبری	جلسه ۴
۸	-	تمرین عکاسی خبری با موضوعات خبری در هنرستان و ادارات منطقه و...	۳	عکاسی خبری	جلسه ۵
۶	۲	ارائه عکس‌های خبری در کارگاه، رفع اشکالات در نرم‌افزار، ویرایش عکس و کپشن‌نویسی عکس‌ها با راهنمایی هنرآموز و هم‌فکری هنرجویان و چگونگی انتخاب عکس برای مطبوعات	۳	عکاسی خبری	جلسه ۶
۸	-	ارزشیابی و ژورمان	۳	عکاسی خبری	جلسه ۷
					—
					—
					—
					—
					—
					—
					—
					—
					—
					—

عکاسی به مهارت فنی و خلاقیت ذهن نیاز دارد. اگر چه آشنایی با نکات فنی و کسب مهارت در آنها ضروری است اما هدف نبوده و اهمیت آشنایی با ابزار تنها در این است که عکاس با بهره‌گیری از آن، مقصود خود را بهتر بیان کند. دوربین‌های عکاسی دیجیتال موجود در بازار، از نظر اندازه، گونه، قیمت، قدرت تفکیک و دقت عدسی‌ها، اندازه حسگر، وسایل جانبی و... چنان گسترده است که انتخاب را دشوار می‌کند. مهم‌ترین نکته در انتخاب دوربین که باید بدان توجه کرد، نوع کاری است که با آن می‌خواهیم انجام دهیم. ابزار کار عکاس خبری با عکاس تبلیغات متفاوت است. عکاس زیرآب باید ابزاری متفاوت با عکاس معماری داشته باشد. اگر عکس ما در نهایت به اندازه روی جلد یک مجله و به اندازه کاغذ A4 چاپ می‌شود، چه نیازی به دوربین بیست مگاپیکسلی است؟ بنابراین باید دوربینی بخریم که نیازهای ما را برطرف کند و نه بیشتر.

نکته

فرد با تجربه و صاحب ایده و اندیشه، اگر چه با حداقل ابزار هم می‌تواند کارش را به خوبی انجام دهد، اما با ابزار کارآمد کارش آسان‌تر انجام می‌گیرد بنابراین ابزارگران قیمت، کسی را عکاس نمی‌کند و باید از ابزارگرایی شوق ورزانه و غیرمنطقی پرهیز کنیم.

مواد و تجهیزات

دوربین عکاسی، سه پایه، عکس و اسلاید و ویدئو پروژکتور برای نمایش فیلم و عکس و...

دانش افزایی و شیوه تدریس

دوربین‌های عکاسی دیجیتال را می‌توان به چند دسته تقسیم کرد. **دوربین‌های دیجیتالی تک عدسی بازتابی:** که به اختصار دی اس ال آر (DSLR) خوانده می‌شود دوربین‌هایی حجیم و سنگین، گران‌قیمت و با قابلیت تولید عکس‌هایی با کیفیت بالا هستند. انجام کارهای حرفه‌ای، مانند عکاسی تبلیغاتی و صنعتی، با این دوربین‌ها انجام می‌گیرد و برای نتیجه‌گیری بهتر باید ابزار جانبی لازم را هم برایش تهیه کرد. اگر چه نوع نیمه حرفه‌ای این دوربین‌ها هم تولید می‌شود اما اساساً این نوع دوربین‌ها برای افراد مبتدی (تازه‌کار) توصیه نمی‌شود. **دوربین‌های بدون آینه:** دوربینی با کیفیت مقبول، با عدسی قابل تعویض و سبک، که به دلیل حذف آینه، حجم آن کاهش یافته است.

دوربین‌های میانجی: دوربین میانجی (bridge camera) پل رابط میان دوربین تک عدسی بازتابی و دوربین بین و بگیر (point & shoot) است. این دوربین‌ها چه از نظر کارایی و چه از نظر قیمت در میانه دو گروه یاد شده قرار می‌گیرند. **دوربین‌های یکپارچه یا کامپکت:** دوربین ساده و همگانی، ارزان، با حجم و کیفیت پایین، که عدسی آن تعویض‌پذیر نیست.

تلفن دوربین: تلفن همراه دوربین هم دارد. گاهی ناخواسته با خرید تلفن صاحب دوربین هم می‌شویم. البته همین امر به اشاعه عکاسی کمک کرده است. این دوربین‌ها کیفیت چندان بالایی ندارند (به‌غیر از برخی از مدل‌های گران‌قیمت).

دوربین‌های خاص: فناوری‌های جدید، امکان پاسخ‌گویی به نیازها را فراهم کرده است. امروزه دوربین‌هایی برای عکس برداری از زیر آب، عکس برداری با سرعت هزار کادر در ثانیه و بیشتر، عکس برداری ۳۶۰ درجه، دوربین بشقاب پرنده‌ای که از آسمان فرد را تعقیب کرده و تصویربرداری می‌کند، دوربینی با حساسیت چهار میلیون ایسو (ISO)، و... تولید و در دسترس کاربران گذاشته می‌شود. زمانی این نوع ابزار به دلایل فنی و اقتصادی فقط در دسترس سازمان‌ها یا افراد متخصص بود.

قسمت‌های دوربین عکاسی

- ۱ بدنه
- ۲ عدسی
- ۳ دکمهٔ زوم، تله / واید
- ۴ دکمهٔ روشن / خاموش
- ۵ دکمهٔ عکس برداری یا دکمهٔ شاتر
- ۶ منظره یاب
- ۷ نمایشگر
- ۸ تابلوی کنترل
- ۹ دکمهٔ پیش‌بینی عمق میدان (depth_of_field preview button)
- ۱۰ کارت حافظه
- ۱۱ حسگر یا سنسور
- ۱۲ فلاش
- ۱۳ باتری
- ۱۴ مادگی پیچ سه پایه
- ۱۵ دکمهٔ حذف
- ۱۶ دکمهٔ بازنمایی / نمایش عکس یا فیلم / نمایش زنده
- ۱۷ چراغ دستیابی به کارت حافظه
- ۱۸ بلندگو / میکروفون / گوشی
- ۱۹ نقاط اتصال: ترمینال برق / یواس بی / اچ‌دی‌ام‌آی
- ۲۰ جی‌پی‌اس

ابزارهای تنظیم دوربین

- ۱ تنظیم حساسیت (آی‌سو یا iso)
- ۲ تنظیم رنگ
- ۳ کیفیت و اندازهٔ تصویر
- ۴ زوم دیجیتال
- ۵ میزان کردن فاصلهٔ عدسی
- ۶ تنظیم نوردهی

گزینه‌های تنظیم دستی (M)، اتوماتیک (A یا Auto)، برنامه‌ریزی (P)، تقدم شاتری (S یا TV) و تقدم دیافراگم (A یا AV)، برای تنظیم نوردهی در اختیار کاربر است و هرکس بنا به نیاز و هدفی که دارد می‌تواند از هر کدام که نیاز است، استفاده کند.

تنظیم دستی (Manual یا M): در این حالت دوربین نورسنجی کرده و در مورد سرعت شاتر و گشادگی دیافراگم پیشنهاد می‌دهد. عکاس با آگاهی از پیشنهاد دوربین ممکن است به آن توجه کند یا نکند. او می‌تواند هم دیافراگم هم سرعت شاتر را با توجه به نور محیط به دلخواه انتخاب کند. برای تغییر اندازه دیافراگم و سرعت شاتر، گردونه یا پیچی وجود دارد که محل آن در دوربین‌ها متفاوت است و با مراجعه به دفترچه راهنمای دوربین می‌توان آن را یافت.

اتوماتیک (A/Auto): در این حالت عکاس پس از کادربندی فقط دکمه را فشار می‌دهد، دوربین سرعت و دیافراگم را براساس نورسنجی دوربین از صحنه، انتخاب و اعمال می‌کند. عکاس در مورد نوردهی تصمیم نمی‌گیرد، حتی اگر بخواهد، مثلاً نمی‌تواند مانع روشن شدن فلاش شود.

برنامه‌ریزی (P یا Programing): در واقع این گزینه تا حدودی شبیه حالت اتوماتیک است با این تفاوت که عکاس می‌تواند در مواردی اعمال نظر کند. **تقدم شاتر (S/TV):** حالتی است تقریباً نیمه خودکار، بدین معنا که عکاس شاتر را انتخاب می‌کند و دوربین براساس نورسنجی عدد دیافراگمی متناسب با سرعت شاتر را انتخاب و تنظیم می‌کند.

تقدم دیافراگم (A/AV): این گزینه هم مانند تقدم شاتر حالتی است نیمه خودکار، عکاس دیافراگم را انتخاب می‌کند و دوربین براساس نورسنجی، سرعت شاتر متناسب با آن را انتخاب می‌کند.

شاتر وسیله‌ای در دوربین عکاسی که تنظیم مدت تابش نور بر صفحه حساس را برعهده دارد. با باز و بسته شدن پرده‌ها (در نوع پرده‌ای) یا پرده‌ها (در نوع پرده‌ای)، نور امکان عبور می‌یابد.

شاتر پرده‌ای: نوعی از شاتر است که از چندین تیغه نازک فلزی ساخته شده است و در بین اجزای تشکیل‌دهنده عدسی یا در پشت آنها قرار دارد و با عنوان شاتر دیافراگمی نیز شناخته می‌شود.

شاتر پرده‌ای: این نوع نیز از دو پرده تشکیل شده است و دقیقاً در محلی که منطبق بر صفحه کانونی عدسی است، قرار دارد و بدین سبب شاتر صفحه کانونی نیز نامیده می‌شود.

مدت باز بودن شاتر را که معمولاً کسری از ثانیه است، عکاس به صورت دستی تنظیم می‌کند یا نورسنج آن را معین کرده و به صورت خودکار اعمال می‌کند. سرعت شاتر را با اعدادی مشخص می‌کنند که هر عدد نسبت به عدد بعدی و یا قبلی، نصف یا دو برابر است. رایج‌ترین سرعت‌ها براساس الگویی از گذشته، بدین ترتیب است:

۱ (یعنی یک ثانیه)، ۲ (یعنی یک دوم ثانیه)، ۴ (یعنی یک چهارم ثانیه) و بدین ترتیب ۸، ۱۵، ۳۰، ۶۰، ۱۲۵، ۲۵۰، ۵۰۰، ۱۰۰۰، ۲۰۰۰ و تا آخر. البته دوربین‌ها سرعت‌های طولانی‌تر و معمولاً تا ۳۰ ثانیه هم دارند. حرف B نیز نشانگر آن است که وقتی دکمه عکس‌برداری فشار داده می‌شود، پرده شاتر باز می‌ماند تا انگشت را از روی دکمه بردارند. بعضی از دوربین‌ها نیز دارای نشانه T هستند. وقتی در این حالت دکمه عکس‌برداری فشار داده شود شاتر باز می‌شود. برای بستن، دکمه دوباره باید فشار داده شود.

دیافراگم: دیافراگم نیز مانند شاتر پره‌ای از تیغه‌های نازک فلزی تشکیل شده است که در داخل مجموعه عدسی قرار دارد. با گرداندن طوقه دیافراگم که در بدنه عدسی واقع است، تیغه‌های دیافراگم در یک جهت کاملاً باز می‌شود و به نور امکان ورود بیشتر می‌دهد. هنگامی که این حلقه در جهت عکس‌چرخانده شود، دیافراگم تنگ‌تر شده و نور کمتری وارد دوربین خواهد شد. دیافراگم را می‌توان به عنبیه و گشادگی آن را به مردمک چشم تشبیه کرد. اندازه‌های دیافراگم را با یک مقیاس قراردادی موسوم به عدد f مشخص می‌کنند. اعداد قراردادی دیافراگم که با حرف f به آنها اشاره می‌شود، معمول‌ترین آن عبارت‌اند از:

$f: ۲۲, f: ۱۶, f: ۱۱, f: ۸, f: ۵/۶, f: ۴, f: ۲/۸, f: ۲, f: ۱,۴, f: ۱$

وقتی گفته می‌شود دیافراگم را یک درجه باز کنید، یا یک درجه بیشتر نور بدهید یعنی دیافراگم را روی عدد پایین‌تر f تنظیم کنید و در واقع گشادگی دیافراگم را به دو برابر افزایش دهید.

نکته

یادمان باشد که با «افزایش» رقم دیافراگم و رقم سرعت شاتر، نور ورودی به دوربین «کاهش» می‌یابد و برعکس.

تغییر دادن سرعت شاتر یا اندازه دیافراگم نه تنها بر روی مقدار نور ورودی، بلکه بر روی چگونگی ثبت تصویر تأثیر می‌گذارد. برخی از این تغییرات عبارت‌اند از:

- ۱ افزایش سرعت شاتر، تصویر موضوع متحرک را به اصطلاح منجمد می‌کند.
- ۲ کاهش دادن سرعت شاتر، موجب کشیدگی و محو شدن تصویر موضوع متحرک می‌شود.
- ۳ افزایش عدد دیافراگم، یعنی کوچک‌تر شدن دریچه دیافراگم، عمق میدان تصویر را افزایش می‌دهد.
- ۴ کاستن از عدد دیافراگم، یعنی بازتر شدن دریچه دیافراگم، عمق میدان تصویر را کاهش می‌دهد.

عمق میدان

فاصله بین ابتدا و انتهای تصویر در دوربین که همه موضوع‌های واقع در آن، از وضوح رضایت بخشی برخوردار است را عمق میدان می‌نامند. به عبارتی؛ هرگاه عدسی دوربین روی موضوعی تنظیم شود، تصویر بخشی از پشت سر و پیش‌روی موضوع نیز از وضوح برخوردار خواهد شد، به این محدوده «عمق میدان» می‌گویند. افزایش یا کاهش عمق میدان به سه عامل بستگی دارد:

- ۱ **گشادگی دیافراگم:** با تنگ‌تر کردن دیافراگم عمق میدان، افزایش و با گشادتر کردن آن کاهش می‌یابد.
- ۲ **فاصله کانونی عدسی:** عمق میدان با افزایش فاصله کانونی عدسی؛ کاهش می‌یابد و هر چقدر فاصله کانونی عدسی کم‌شود عمق میدان افزایش خواهد یافت. به‌طور مثال عدسی تله عمق میدان کم و عدسی واید، عمق میدان بیشتری دارد.
- ۳ **فاصله عدسی تا موضوع:** عمق میدان با افزایش فاصله عدسی تا موضوع، افزایش می‌یابد و با کاهش آن کاهش می‌یابد.

۱ روی بدنهٔ بیشتر عدسی‌های دوربین‌های عکاسی، مقیاسی وجود دارد که ابتدا و انتهای عمق میدان عدسی را روی گشادگی‌های مختلف دیافراگم مشخص می‌کند.

۲ عدسی جزء بسیار مهم دوربین عکاسی است و وظیفهٔ گردآوری پرتوهای نور و ایجاد تصویر را برعهده دارد. این پرتوها از موضوع به سمت دوربین باز می‌تابند. در این بخش خواهیم دید که چگونه می‌توان با استفاده از عدسی‌های گوناگون، گشادگی‌های متفاوت دیافراگم و تغییر دادن فاصله، تصاویر متفاوتی گرفت.

عدسی مرکب

ذره بین یا عدسی ساده هم تصویر ایجاد می‌کند اما چنین تصویری از نظر کیفیت در حد دلخواه نیست. بدین سبب از عدسی ساده برای دوربین استفاده نمی‌کنند. عدسی دوربین، عدسی مرکب (compound lens) است و در ساختمان آن از چندین عدسی ساده با طرح‌های گوناگون استفاده شده است. هدف از این تلفیق و ترکیب، از بین بردن یا دست کم، کاستن از خطاهای عدسی است. عدسی مرکب نیز از همان قوانین عدسی ساده پیروی می‌کند.

فاصلهٔ کانونی

هر عدسی سادهٔ کوژ (محدب)، پرتوهای دریافتی از دوردست را در نقطه‌ای به نام کانون (focal point) گرد هم می‌آورد. فاصلهٔ عدسی تا محل تشکیل تصویر یا همان کانون را «فاصلهٔ کانونی» (focal distance) می‌نامند. عدسی‌های دوربین را براساس فاصلهٔ کانونی شناسایی می‌کنند، مانند عدسی ۲۴ میلی‌متری، عدسی ۵۰ میلی‌متری، عدسی ۳۰۰ میلی‌متری. البته می‌شود آنها را به‌طور نسبی هم نام‌گذاری کرد، مانند عدسی کوتاه، عدسی نرمال و عدسی بلند. برای آنکه بتوان از عدسی‌های گوناگون استفاده کرد، طراحی دوربین‌های نیمه حرفه‌ای و حرفه‌ای عکاسی طوری است که می‌شود عدسی را از دوربین جدا کرد و عدسی دیگری به جای آن بست. البته دوربین‌های ساده و یکپارچه (کامپکت) این امکان را ندارد.

قابلیت تعویض عدسی نباید موجب شود کیف وسایل خودمان را از عدسی‌هایی پرکنیم که گمان می‌بریم ممکن است روزی به کارمان بیاید. همیشه براساس نیازمان وسیله بخریم و نه بیشتر.

انواع عدسی

عدسی نرمال؛ هنگامی که فاصله کانونی عدسی دوربینی با قطر کادر حسگر یا صفحه فیلم یکی باشد، می‌گوییم آن عدسی برای آن دوربین نرمال است. در دوربین‌های فیلمی ۳۵ میلی‌متری این اندازه تقریباً برابر است با ۵۰ میلی‌متر. بنا بر این عدسی ۵۰ میلی‌متری، عدسی نرمال یا استاندارد دوربین‌های رایج تک عدسی بازتابی دیجیتال است.

زاویه دید عدسی نرمال مانند چشم انسان است. از این رو هرگاه از منظره‌یاب دوربینی که عدسی آن نرمال است به صحنه‌ای نگاه کنیم و سپس دوربین را کنار برده و با چشم عادی به همان صحنه نگاه کنیم، اندازه دو تصویر، تقریباً یکسان به نظر خواهد رسید.

عدسی ممکن است برای دوربینی نرمال و برای دوربین دیگر عدسی بلند محسوب شود. نرمال بودن عدسی، همان‌طور که اشاره شد، در مقایسه با اندازه کادر تصویر دوربین عکاسی مشخص می‌شود. عدسی نرمال دوربین قطع متوسط با کادر ۸×۶ سانتی‌متر، ۸۵ میلی‌متر است. (اگر چه به دلایل فنی ساخت لنزها، این عدد ممکن است متغیر باشد.)

نکته

رواج دوربین‌های تک عدسی بازتابی دیجیتال مشابه دوربین‌های ۳۵ میلی‌متری فیلمی، موجب شده است که فاصله کانونی عدسی نرمال، ۵۰ میلی‌متر فرض و پذیرفته شود.

عدسی‌های کوتاه (عدسی واید)؛ اگر عکاس با عدسی نرمال نتواند تمام گستردگی موضوع را در کادر تصویر جا دهد و عقب‌تر رفتن هم ناممکن باشد، می‌تواند با استفاده از عدسی واید این مشکل را حل کند. اصولاً عدسی‌های فاصله کانونی کوتاه با کوچک‌تر کردن تصویر (نسبت به عدسی نرمال)، قسمت‌های بیشتری از موضوع را ثبت می‌کنند.

عدسی واید در مقایسه با عدسی نرمال، دارای فاصله کانونی کوتاه‌تر، زاویه دید گسترده‌تر و عمق میدان بیشتر است. به دلیل عمق میدان زیاد آن، در عکاسی خبری و خیابانی از این عدسی استفاده می‌شود.

معمولاً عدسی‌هایی با فاصله کانونی کمتر از ۴۰ میلی‌متر را عدسی واید می‌نامند. زاویه دید این عدسی‌ها حداقل یک و نیم برابر زاویه دید عدسی نرمال است. عدسی واید پرسپکتیو را تغییر می‌دهد یعنی فاصله‌ها را بیشتر از آنچه که چشم ما می‌بیند، نشان می‌دهد. انحنای این عدسی زیاد است به همین سبب برای تهیه عکس متعارف پرتره عدسی مناسبی نیست. گزینه واید در دوربین‌های یکپارچه با نشانه سه درخت مشخص شده است.

عدسی‌های فاصله کانونی بلند(عدسی تله)؛ در برابر عدسی واید، عدسی تله قرار دارد که فاصله کانونی آن بلندتر از عدسی نرمال است. عدسی تله از موضوع دوردست تصویری به نسبت درشت به دست می‌دهد. از این رو هرگاه عکاس به دلایلی نتواند به موضوع نزدیک شود، می‌تواند از عدسی تله استفاده کند. زاویه دید عدسی تله باریک‌تر، عمق میدان آن کمتر و قدرت درشت‌نمایی آن بیشتر از عدسی نرمال است. گشادترین دیافراگم عدسی بلند در مقایسه با عدسی‌های دیگر به نسبت کمتر است. این عدسی پرسپکتیو را تغییر می‌دهد و برعکس عدسی واید، فاصله‌ها را کمتر از آنچه که به چشم می‌آید، نشان می‌دهد، طوری که گاه موضوع را تخت و فاقد بعد جلوه می‌دهد. (عدسی تله با فاصله کانونی ۸۵ تا ۱۳۵ میلی‌متر، عدسی مناسبی برای تهیه عکس پرتره است.)

عدسی‌های بلند به دلیل درشت‌نمایی زیاد، هر نوع ناواضحی ناشی از لرزش دوربین را افزایش می‌دهند از این رو برای پیشگیری از لرزش دوربین باید آنها را روی سه پایه نصب کرد. البته شماری از دوربین‌ها به سازوکار لرزش‌گیر، هم از نوع سخت‌افزاری و هم از نوع نرم‌افزاری مجهز هستند. که با گزینه روشن/خاموش می‌توان آن را فعال کرد.

گزینه تله در بسیاری از دوربین‌های یکپارچه (کامپکت) با نشانه تک‌درخت مشخص شده است.

مقایسه ویژگی‌های عدسی‌های کوتاه، عادی و بلند

عدسی بلند	عدسی عادی	عدسی کوتاه	
زیاد	متوسط	کم	فاصله کانونی
بسته (باریک‌تر)	مطابق چشم	باز (گسترده)	زاویه دید
کم	عادی	زیاد	عمق میدان
کاهش فاصله و بعد	عادی	افزایش فاصله و بعد	پرسپکتیو

عدسی زوم: اگر بخواهید به جای داشتن یک عدسی نرمال و چندین عدسی واید و تله، تنها یک عدسی داشته باشید، می‌توانید عدسی زوم را جایگزین آنها کنید. ساختمان این عدسی طوری است که می‌توان آن را پیوسته روی فواصل کانونی متعدد تنظیم کرد. با تعبیر دادن فاصله کانونی عدسی، کادر عکس نیز تغییر پیدا می‌کند و به جای آنکه عکاس تغییر محل دهد، یا از عدسی‌های گوناگون استفاده کند، می‌تواند هر مقدار از تصویر موضوع را که می‌خواهد، در کادر قرار دهد. به عبارتی می‌تواند زاویه دید خود را افزایش یا کاهش دهد و درشت‌نمایی را بیشتر یا کمتر کند.

نکته

این عدسی برای کادربندی دلخواه به هنگام عکس‌برداری بسیار مناسب است. امروزه بیشتر کارخانه‌های ساخت دوربین، به جای عدسی نرمال یک عدسی زوم استاندارد (واید به تله در محدوده ۳۵ تا ۷۰ میلی‌متر) عرضه می‌کنند.

- عدسی‌های زوم را براساس دامنه فاصله کانونی می‌توان این‌گونه نام‌گذاری کرد.
- ۱ واید زوم یا زوم واید:** اگر دامنه تغییر در محدوده عدسی واید باشد (از واید شروع و به واید ختم می‌شود).
 - ۲ تله زوم یا زوم تله (زوم استاندارد):** اگر دامنه تغییر در محدوده عدسی تله باشد (از تله شروع و به تله ختم می‌شود).
 - ۳ زوم تله واید:** اگر دامنه تغییر در محدوده عدسی واید تا تله باشد (از واید شروع و به تله ختم می‌شود).

نکات ایمنی و بهداشت

انجام فعالیت‌های کارگاهی و یا در مکان‌های پرخطر با رعایت کامل موارد ایمنی و بهداشت، ضروری است.

شیوه‌ارزشیابی اهداف توانمندسازی

ارزشیابی به صورت مشاهده عملکرد در فرایند انجام تکالیف، ارائه گزارش به صورت تصویر و متن، پرسش و پاسخ شفاهی کلاسی، ارائه کارپوشه در رایانه از نمونه کارها و ژورنال پایانی.

ارزشیابی شایستگی عکاسی خبری

شرح کار:

تهیه عکس در محل خبر و رویداد و ارائه آن به مطبوعات برای اطلاع‌رسانی با رعایت اصول و نکات فنی عکاسی و اخلاق حرفه‌ای

استاندارد عملکرد:

تهیه عکس با توجه به موضوع گزارش به وسیله دوربین و ابزارهای حرفه‌ای عکاسی خبری در محل وقوع خبر، با توجه به استانداردهای حرفه‌ای، عکاسی مطبوعاتی شامل: ثبت فایل با فرمت R.A.W پوشش کامل خبر، رعایت حریم شخصی، رعایت اصول زیبایی شناسی و کادربندی.

شاخص‌ها:

- ۱ پوشش کامل خبر
- ۲ تنوع کادر و رعایت کیفیت و جزئیات
- ۳ به حریم شخصی و کرامت انسانی پایبند باشد

شرایط انجام کار ابزار و تجهیزات:

زمان: با توجه به نوع گزارش ۶۰ تا ۹۰ دقیقه

مکان: محل وقوع خبر

تجهیزات: لوازم حرفه‌ای عکاسی خبری

ابزار و تجهیزات: دوربین SLR لنزهای Zoom - فلاش‌های الکترونیکی قابل حمل، تک پایه

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	بررسی خبر	۱	
۲	حضور به موقع در محل وقوع خبر برای عکاسی	۱	
۳	عکس برداری	۲	
۴	تحویل فایل به دبیر سرویس	۱	
	شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش:	۲	
	اخلاق حرفه‌ای، کاربرد فناوری یادگیری مادام‌العمر و کسب اطلاعات		
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی ۲ می‌باشد.

مقدمه

عکاسی در اوایل قرن نوزدهم اختراع و به طور شگفت‌آوری وارد تمام عرصه‌های زندگی بشر شد. «ژوزف نیسفور نیپس» اولین عکس تاریخ را از ایوان خانه‌اش گرفت بی‌آنکه خود بداند چشم‌اندازی را که هر روز می‌دید، برای آیندگان به یادگار نهاده است. ثبت دنیای پیرامون اولین دل‌مشغولی عکاسان بود و به همین دلیل شاید بتوان گفت که عکاسی مستند عمری به اندازه خود عکاسی دارد.

این گرایش در طول تاریخ عکاسی به تدریج رشد کرد، متحول شد و به یکی از مهم‌ترین شاخه‌های عکاسی تبدیل گردید. عکس‌های مستند «تاریخی تصویری» از نزدیک به دوپست سال زندگی انسان را ارائه می‌کنند، این عکس‌ها گاه ما را شگفت‌زده کرده، گاه به وجد آورده و گاه می‌گریانند. این عکس‌ها ما را به فکر فرو برده و یادآوری می‌کنند که با خود و زمین و هر آنچه که پیرامون ما بود چه کرده‌ایم و می‌توان گفت مارا بهتر به خودمان می‌شناسانند. به یاد داشته باشیم که هرآنچه که امروز ساده از کنار آن می‌گذریم ارزش ثبت کردن دارد و سندی برای آیندگان است.

مواد و تجهیزات

دوربین عکاسی، سه پایه، عکس و اسلاید و ویدئو پروژکتور برای نمایش فیلم و عکس و

دانش‌افزایی و شیوه تدریس

«نادار»^۱ عکاس فرانسوی در قرن نوزدهم به وسیلهٔ بالون، عکس‌های هوایی شهر پاریس را تهیه کرد.

«اوژن آتزه»^۲ عکاس فرانسوی عکس‌های فراوانی از شهر پاریس تهیه کرد. لوئیس‌هاین با عکاسی از کودکانی که در کارخانه‌ها و در شرایط بسیار سخت کار می‌کردند و استثمار می‌شدند و ارائه این عکس‌ها موفق شد قانون کار کودکان را تغییر دهد.

پس از جنگ جهانی اژانس عکس مگنوم به وسیله چند تن از عکاسان مهم از جمله هنری کارتیه برسون تأسیس شد.

در دههٔ پنجاه میلادی عکاسی به نام رابرت فرانک، به امریکا رفت و سراسر امریکا را عکاسی کرد، فرانک با لحنی کنایه‌آمیز جامعهٔ پرهیاهو و مصرفی امریکا را زیر سؤال برد. عکس‌های او در سال ۱۹۵۸ در کتابی به نام امریکایی‌ها به چاپ رسید که تأثیر فراوانی در عکاسی مستند بعد از دههٔ ۶۰ گذاشت.

۱- Nadar

۲- Eugene Atget

مجله‌های مصور محل خوبی برای انتشار عکس‌های مستند بود، برای نمونه مجله «لایف» به عکاسی به نام یوجین اسمیت مأموریت داد که از یکی از شهرهای ژاپن به نام میناماتا گزارش تصویری تهیه کند. فاضلاب‌های صنعتی به دریا سرازیر شده و باعث آلودگی فاجعه‌بار محیط زیست می‌شدند و نسلی از مردم آن شهر را دچار بیماری‌ها و ناهنجاری‌های شدید جسمی کرده بودند، اعتراض‌های محلی به نتیجه نرسیده بود، یوجین اسمیت، طی ۱۸ ماه کار، عکس‌های فراوانی از آنجا تهیه کرد. انتشار این عکس‌ها در مجله لایف افکار عمومی جهان را چنان جریحه‌دار کرد که باعث تعطیلی کارخانه‌ها و بهبود شرایط آنجا شد.

در آن سال‌ها نمایشگاهی تحت عنوان: «دوازده چشم‌انداز اجتماعی امریکا» در یکی از دانشگاه‌ها برپا شد، کمی بعد نمایشگاهی تحت عنوان اسناد جدید در موزه هنرهای مدرن نیویورک افتتاح گردید. چهره‌های شاخص این نمایشگاه لی فرید لندر، گری رینوگراند و دایان آربس بودند.

فرید لندر با نمایش انعکاس‌ها، خطوط، روی هم افتادن سطوح و... شهر و جامعه خود را به نمایش می‌گذاشت، گری رینوگراند به گفته خود عکاسی می‌کرد تا دنیا و جامعه‌اش را در عکس کشف کند. دایان آربس با عکس‌های خیابانی می‌خواست چهره ناقصی را که از شهر و آدم‌ها در ذهن داشت به نمایش بگذارد، آثار این گروه تحت عنوان «مستندات جدید» نام‌گذاری شد. به‌طور کلی در آثار این دوره دیگر مسائلی مانند فقر، بیماری، بهره‌کشی و موضوعات قابل رؤیت همگان، موضوع عکس‌ها نبود. عکاسان بعد از دهه ۶۰ سعی می‌کردند که اکتشافات ذهن خود را از فرهنگ حاکم بر جامعه به نمایش عمومی بگذارند.

البته گروه دیگری هم بودند که شاید بتوان گفت آثارشان چیزی بین «سنت گذشته» عکاسی مستند و این نگاه جدید قرار می‌گرفت. ژوزف کودلکا عکاسی بود که با بیانی شاعرانه و گاه فراواقع‌گرایانه مسائل اجتماعی را عکاسی می‌کرد. مارتین پِر عکاس انگلیسی جامعه‌مصرفی، تن‌پرور و تنبل انگلستان را به تصویر کشید. مردمی که مدام به فکر خوردن و تفریح کردن و لذت بردن بودند. به عنوان مثال می‌توان به آثار نَن‌گلدین^۱ اشاره کرد که معمولاً زندگی خود و دوستانش را موضوع کار قرار می‌داد و از روابط و مناسبات بخشی از جامعه پرده برمی‌داشت.

نکات ایمنی و بهداشت

انجام فعالیت‌های کارگاهی و در مکان عکاسی با رعایت کامل موارد ایمنی و بهداشت، ضروری است.

شیوه ارزشیابی اهداف توانمندسازی

ارزشیابی به صورت مشاهده عملکرد در فرایند انجام تکالیف، ارائه گزارش به صورت تصویر و متن، پرسش و پاسخ شفاهی کلاسی، ارائه کارپوشه در رایانه از نمونه کارها و ژوژمان پایانی.

ارزشیابی عکاسی مستند اجتماعی شهری

شرح کار:

عکاسی از موضوعات اجتماعی و فرهنگی در جامعه به منظور ثبت وقایع و تهیه عکس مستند با رعایت اصول و نکات فنی عکاسی

استاندارد عملکرد:

تهیه عکس از موضوعهای اجتماعی با توجه به سفارش دهنده کار و اهداف پروژه در محل مشخص شده موضوع و ابزارهای حرفه‌ای و تخصصی عکاسی براساس استانداردهای حرفه‌ای.
عکس مستند اجتماعی شامل: انتقال کامل مفاهیم گزارش از طریق تصویر، ثبت فایل با فرمت WAR، تنوع در کادر با توجه به سفارش مشتری، رضایت مشتری

شاخص‌ها:

- ۱ بررسی و تحلیل موضوع عکاسی
- ۲ اجرای پروژه (عکس از موضوع)
- ۳ دسته‌بندی و ویرایش تصاویر
- ۴ رعایت اصول کیفی عکاسی

شرایط انجام کار ابزار و تجهیزات:

زمان: برای بررسی آثار ۳۰ دقیقه، برای پرسش شفاهی ۳۰ دقیقه

مکان: آتلیه گرافیک

تجهیزات: رایانه

ابزار و تجهیزات: ابزار دوربین دیجیتال، کارت حافظه فلاش لنزهای مختلف، سه پایه

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	پذیرش سفارش	۱	
۲	آماده‌سازی مقدمات پروژه عکاسی	۱	
۳	تهیه عکس	۲	
۴	تحويل فایل	۱	
	شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش: اخلاق حرفه‌ای، کاربرد فناوری، یادگیری مادام‌العمر و کسب اطلاعات، ارتباط مؤثر و کار تیمی	۲	
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.

واحد یادگیری ۲

عکاسی مردم‌نگاری

نمونه جدول بودجه‌بندی: عکاسی مستند مردم‌نگاری

زمان	رئوس محتوا	فصل	واحد یادگیری	جلسه		
					نظری	عملی
۴	۴	تعریف عکاسی مردم‌نگاری، نمایش نمونه‌های تاریخ این نوع از عکاسی، گفت‌وگوی کلاسی درباره آن، جست‌وجوی عکس‌های مردم‌نگاری در کتاب‌ها و مجلات و اینترنت (مراجعه به کتابخانه و...)	۴	عکاسی مردم‌نگاری	جلسه ۱	
۸		بررسی نمونه عکس‌هایی که هنرجویان به کارگاه آورده‌اند و نمایش آنها و گفت‌وگو درباره تمرین خودنگاری در عکاسی (مشارکت هنرجویان) و روش کار مردم‌نگاران و...)	۴	عکاسی مردم‌نگاری	جلسه ۲	
۸	-	تمرین عکاسی مردم‌نگاری با موضوعات خواسته شده در کتاب و موضوعات پیشنهادی (عکاسی اقوام و گروه‌های اجتماعی تعیین شده و...)	۴	عکاسی مردم‌نگاری	جلسه ۳	
۸	-	ارائه عکس‌ها در کارگاه، گفت‌وگوی کلاسی، و اصلاح عکس‌ها با راهنمایی هنرآموز و ژورمان در کارگاه	۴	ارزشیابی	جلسه ۴	

مقدمه

دوربین عکاسی به عنوان یکی از ابزارهای مردم‌نگاری در ثبت و ضبط دقیق مشاهدات عینی نقش بسیار مهمی ایفا می‌کند. عکس برای محققان علوم اجتماعی، مردم‌شناسان، خبرنگاران و پژوهشگران سایر حوزه‌های علوم در فرایند مطالعه و پژوهش، ابزاری مفید، دقیق و قابل استناد است. مردم‌نگاران از عکس به عنوان یک سند و عاملی برای به حافظه سپردن و بازخوانی اطلاعات گوناگون فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی استفاده می‌کنند.

مواد و تجهیزات

دوربین عکاسی و تجهیزات وابسته، سه پایه، عکس و اسلاید و ویدئو پروژکتور برای نمایش فیلم و عکس و...

دانش افزایی و شیوه تدریس

عکاس ممکن است پروژه‌هایی را برای خود معین کند و در زمانی طولانی‌تر آن را انجام دهد. مثلاً عکاس ممکن است در مورد کوچ عشایر و مسائل و مشکلات چنین کوچ‌هایی یا در مورد کمبود آب و علت‌های آن عکس‌هایی تهیه کند. عکاس چنین پروژه‌هایی باید پیشاپیش تحقیق‌های گسترده‌ای انجام دهد، عشایر ایران، مسیر کوچ و زمان آنها را شناسایی کند. این کوچ‌ها اغلب بدون وسایل نقلیه و به کمک حیوانات باربر و در مسیرهای دشوار انجام می‌گیرد. عکاس باید خود را برای طی چنین مسیرهایی آماده و از سوی دیگر رابطه‌دوستانه و مطمئنی را با افراد آن قوم برقرار کرده باشد که به او اجازه داده شود تا از زندگی آنان عکس بگیرد. او باید اطلاعات مربوط به شرح عکس‌هایش را به دقت در محل تهیه کند زیرا فرصت دیگری در اختیار او نخواهد بود.

- عکاسان این حوزه خبری پیش از ورود به این حرفه باید به مسائل فنی دوربین مسلط شده باشد. او باید آشنا به زیبایی‌شناسی تصویر و ترکیب‌بندی باشد.
- هنرآموز یک آرشيو از عکس‌های مستند مطرح جهان همراه خود به کارگاه بیاورد.
- هم‌زمان با فعالیت کارگاهی، هنرآموزان نیز عکس‌های آرشيو مستند خود را به کارگاه آورده و به نمایش بگذارند تا هنرجویان نیز شاهد عکاسی آنها باشند.
- هنرآموز نتایج عکاسی خود را به کارگاه آورده و در کنار هنرجویان عکس‌های قدیمی را مشاهده و بررسی کنند.
- هنرآموزان می‌توانند در مورد عکاسی مستند اطلاعات جامع و کامل را که قبلاً کسب و جمع‌آوری کرده‌اند و اسامی عکاسان مطرح این حوزه از عکاسی را به کارگاه آورده و در اختیار هنرجویان قرار دهند.

- سایت‌ها، کتاب‌ها و مجله‌های مناسب برای پژوهش به هنرجویان معرفی شود.
- هنرآموز در صورت امکان با هنرجویان به مکان‌های تاریخی برای عکاسی بروند (مثلاً شهرک سینمایی، ابنیه تاریخی، آثار باستانی و...)

- می‌توان فیلم‌های مستند و تاریخی را در کارگاه با هنرجویان به نمایش گذاشت.

برای انجام فعالیت کارگاهی صفحه ۱۴۵، می‌توان از ساعات اولیه شروع کلاس در هنرستان تا پایان آن دوربین را روی سه پایه قرار داده و عکاسی کنید و در جلسه بعد، عکس‌ها را در کارگاه مشاهده و بررسی کنید.

- برگزاری نمایشگاه از آثار هنرجویان در پایان هر فعالیت.
- هر هنرجو در پایان هر پودمان یک مجموعه قابل ارائه داشته باشد.

نکته

نکات ایمنی و بهداشت

انجام فعالیت‌های کارگاهی با رعایت کامل موارد ایمنی و بهداشت، ضروری است.

شیوه ارزشیابی اهداف توانمندسازی

ارزشیابی به صورت مشاهده عملکرد در فرایند انجام تکالیف، ارائه گزارش به صورت تصویر و متن، پرسش و پاسخ شفاهی کلاسی، ارائه کارپوشه در رایانه از نمونه کارها و ژورنال پایانی.

ارزشیابی شایستگی عکاسی مستند

شرح کار:

عکاسی از موضوعات اجتماعی و فرهنگی در شهرها به منظور ثبت وقایع و تهیه عکس مستند با رعایت اصول و نکات فنی عکاسی

استاندارد عملکرد:

شناخت و معرفی قومیت‌های مختلف و گروه‌های مردمی از طریق عکس با توجه به سفارش‌دهنده کار و اهداف پروژه در محل مشخص شده موضوع و کاربرد ابزارهای حرفه‌ای و تخصصی عکاسی براساس استانداردهای حرفه‌ای
شاخص‌ها:

- ۱ نمایش ویژگی‌های قومی و شاخصه‌های فرهنگی مردم در عکس
- ۲ نمایش وضعیت زندگی مردم در مناطق گوناگون شهری و روستایی
- ۳ تهیه عکس براساس استانداردهای عکاسی

شرایط انجام کار ابزار و تجهیزات:

زمان: برای آماده‌شدن، جای‌گیری و کادربندی و تهیه عکس ۳۰ دقیقه و برای بررسی نمونه کار ۳۰ دقیقه
مکان: در محیط شهر، روستا یا فضاهای عشایری
تجهیزات: دوربین دیجیتال DSLR و لنزهای مربوطه
ابزار و تجهیزات: دوربین دیجیتال و وسایل مربوطه (نور و لنزهای مختلف)

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	پذیرش سفارش	۱	
۲	آماده‌سازی مقدمات پروژه	۱	
۳	تهیه عکس	۲	
۴	تحويل فایل	۱	
	شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش: اخلاق حرفه‌ای، کاربرد فناوری یادگیری مادام‌العمر و کسب اطلاعات، ارتباط مؤثر و کار تیمی		۲
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.